

Politik for fortsat drift for Samsø, Odder, Skanderborg og Aarhus Kommune

Indledning

Når alvorlige hændelser indtræffer, så sættes den kommunale drift under pres. Uanset hvilke hændelser der rammer, skal den kommunale organisation være så robust, at samfundskritiske og livsvigtige kommunale leverancer, kan videreføres. Det kræver skærpet fokus på sikring af fortsat drift fra kommunernes side.

Politik for fortsat drift udgør den overordnede ramme for kommunernes arbejde med risikoledeelse, sårbarhedsanalyse, krisestyring, krisekommunikation og planlægning for fortsat drift.

Formål

Politik for fortsat drift har til formål

- At styrke kommunernes evne til sikring af fortsat drift, så samfundskritiske og livsvigtige kommunale leverancer kan videreføres i forbindelse med uro, alvorlige hændelser, cyberangreb, terror eller anden krisesituation.
- At skabe en forpligtende ramme om kommunernes arbejde med risikoledeelse, sårbarhedsanalyse, krisestyring og planlægning for fortsat drift.
- At øge forvaltningernes beredskabsparathed for derigennem at forbedre organisationernes evne til at håndtere det uforudsigelige.
- At sikre implementering af én samlet Plan for fortsat drift i kommunerne, som omfatter den kommunale krisestyring og som understøttes af forvaltningernes egne planer for videreførelse af samfundskritiske og livsvigtige leverancer.

Organisering

Beredskabsloven bestemmer, at kommunalbestyrelsen mindst én gang i hver byrådsperiode skal udarbejde en samlet plan for kommunens beredskab – fremover kaldet *Plan for fortsat drift*. De enkelte kommunalbestyrelser har således det øverste politiske ansvar for kommunernes beredskabsplanlægning.

Med dannelsen af Østjyllands Brandvæsen 1. januar 2016 blev det besluttet, at Østjyllands Brandvæsen fremadrettet udarbejder udkast til én samlet plan for den enkelte kommunes beredskab, hvorefter planen godkendes i hvert enkelt byråd. Østjyllands Brandvæsen er således omdrejningspunkt for kommunernes arbejde med risikoledeelse, sårbarhedsanalyse, krisestyring og fortsat drift.

I Samsø, Odder, Skanderborg og Aarhus Kommune vedtages en ny Plan for fortsat drift i starten af hver byrådsperiode. Kommunernes eksisterende plan blev vedtaget primo 2018. Frem mod den kommende byrådsperiode arbejdes hen imod én fælles plan for de fire kommuner.

Beredskabsdirektøren sikrer den fornødne rådgivning af kommunerne og indgår i de kommunale kriseledelser.

Af princippet om sektoransvar følger, at den forvaltning eller afdeling i kommunen, der har ansvar for et myndighedsområde, en ydelse eller opgave til daglig, også har ansvar for at sikre et fornødent beredskab. Sektoransvaret omfatter alle kritiske funktioner og ydelser, som er pålagt lovgivningsmæssigt, politisk eller administrativt. Det er derfor væsentligt, at alle dele af kommunens organisation har vurderet beredskabet inden for eget ansvarsområde, samspil med andre ansvarsområder, konsekvenser for andre ansvarsområder samt har kendskab til de grundlæggende principper i kommunens beredskabsplan.

Det påhviler således hver enkelt stadsdirektør/kommunaldirektør at have planlagt for fortsat drift af samfundskritiske og livsvigtige leverancer i egen organisation.

Til støtte for stadsdirektørens/kommunaldirektørernes planlægning nedsættes en Beredskabsgruppe (BG) i hver kommune under ledelse af chefen for borgmestersekretariatet. Deltagerne i gruppen udpeges af stadsdirektøren/kommunaldirektøren. Østjyllands Brandvæsen deltager i møderne i BG.

Alvorlige hændelser lader sig imidlertid sjældent afgrænse af en kommunegrænse. Det er derfor nødvendigt, at sikrer optimal håndtering af hændelser på tværs af kommunegrænserne ligesom det også kan blive nødvendigt at flytte kommunale ressourcer fra en kommune til en anden i tilfælde af alvorlige hændelser – f.eks. ved sygdomsudbrud, cyberangreb eller terror.

Det tværkommunale planlægningsarbejde forankres i en Beredskabssamordning (BSAM), hvor Beredskabsdirektøren er formand. Den af stadsdirektøren/kommunaldirektøren udpegede formand fra hver kommunes Beredskabsgruppe (BG) indgår i BSAM. Foruden tværgående forankring skal BSAM på tværs af kommunegrænser sikre håndtering af sårbarheder, helhedsorienteret forebyggelsesindsats, udnyttelse af synergier, øvelsestilrettelæggelse og fremdrift i beredskabsplanlægningen.

Planlægningsgrundlag

Planlægning for fortsat drift skal være baseret på kvalificeret indsigt, erfaring og fakta foruden de krav, der stilles i lovgivningen. Udviklingen af kommunernes samlede beredskab skal løbende justeres i forhold til viden om den enkelte kommunes samfundskritiske og livsvigtige funktioner, sårbarheder og risici. Alle forvaltninger skal efter behov og mindst én gang i hver valgperiode i samarbejde med Østjyllands Brandvæsen vurdere kommunens kritiske funktioner samt risici og trusler mod disse. Risiciene anføres i en sårbarhedsanalyse. På den måde sikres, at planlægning for fortsat drift baseres på og tilpasses til en retvisende kommunal risikoprofil.

Sårbarhedsanalyse

Sårbarhedsanalysen er en forudsætning for at kunne forebygge og afhjælpe alvorlige hændelser. Ved at styre risici og kende sårbarhederne i organisationen, kan den rigtige forebyggelse sættes rettidigt ind, og det afhjælpende beredskab kan dimensioneres i overensstemmelse med risikoprofilen. For at sikre, at Plan for fortsat drift altid er afpasset efter det aktuelle risikobillede i kommunerne, samler Østjyllands Brandvæsen i samarbejde med Beredskabsgrupperne løbende og mindst en gang i hver valgperiode kommunernes risici i en Sårbarhedsanalyse baseret på input fra kommunernes forvaltninger.

Uddannelse i krisestyring

Det skal sikres, at direktører, chefer og relevante nøglemedarbejdere altid har de kompetencer, der er nødvendige for, at de kan indgå i kommunernes eget beredskab og kommunernes krisestabe. Forvaltningerne eller afdelingerne udpeger de ledere og medarbejdere, der skal tilbydes uddannelse i beredskabsplanlægning og krisestyring. Kommunerne fastsætter selv niveau for uddannelse. Østjyllands Brandvæsen vil sørge for, at relevant uddannelse udvikles og tilbydes til kommunerne.

Øvelser

Kommunerne skal have et afprøvet og rutineret beredskab på alle niveauer. Medlemmerne af kommunernes krisestabe skal sammen med kommunernes ledere og relevante medarbejdere være fortrolige med deres roller, ansvar og procedurer i tilfælde af at alvorlige hændelser indtræffer.

Beredskabssamordningen (BSAM) pålægges at afholde en tværkommunal krisestyringsøvelse i hver byrådsperiode. Hver kommunes Beredskabsgruppe (BG) pålægges at afholde en krisestyringsøvelse i hver byrådsperiode. Herved trænes de kommunale kriseledelser minimum hvert andet år.

Forvaltninger eller afdelinger med ansvar for samfundskritiske eller livsvigtige leverancer anbefales at afholde øvelser med varierende tema i hver valgperiode. Reelle hændelser kan erstatte øvelser, såfremt der foretages evaluering og såfremt opnåede erfaringer implementeres i beredskabsplanlægningen.

Håndtering af reelle hændelser kan erstatte øvelser, når hændelserne evalueres grundigt og læring efterfølgende implementeres i organisationerne.

Evalueringer

Det er afgørende, at kommunernes forvaltninger bidrager til at evaluere alle større hændelser og øvelser. Østjyllands Brandvæsen medvirker til at sikre, at evalueringen foregår efter et ensartet koncept.

---0---

*Politik for fortsat drift er godkendt af bestyrelsen i Østjyllands Brandvæsen den 22. april 2020.
Bestyrelsen indstiller politikken til godkendelse i ejerkommunernes byråd.*